

Arnhem, 28 maart 2024

Raad van de stad 2024 *Waar liggen kansen voor Arnhem?*

Geachte raadsleden,

We waarderen het zeer dat u inwoners en maatschappelijke organisaties uitnodigt om hun ervaringen en zorgen te delen en denken graag met u mee, uit naam van kwetsbare inwoners. Arnhem is een prachtige stad om in te wonen. Toch is het niet voor alle inwoners vanzelfsprekend om mee te doen. De kansenongelijkheid neemt toe. Zo worden de verschillen tussen arm en rijk en alle consequenties die daarmee samenhangen groter. En als je opgroeit in een kwetsbare situatie heb je bij geboorte al een achterstand die maar heel lastig is in te halen. Veel inwoners vallen daardoor buiten de boot.

Als grootste en brede welzijnsorganisatie van Arnhem zien wij vanuit de dagelijkse praktijk veel kansen en mogelijkheden voor versterking van de sociale basis.

In deze brief noemen we drie belangrijkste thema's die zeker niet mogen ontbreken in de koers van de stad.

1. Versterking van veerkracht en vitaliteit in wijken - vergroten leefbaarheid

In de wijken liggen kansen om problemen vroegtijdig op te sporen, klein te houden en op te lossen. Grote thema's als eenzaamheid, armoede, **verminderde basisvaardigheden (laaggeletterdheid)** en **gebrek aan zelfredzaamheid** zien we in alle wijken terug, maar de opgave is in elke wijk ook weer anders. Elke wijk heeft immers zijn eigen karakter en daarmee andere uitdagingen en daarmee ook een andere aanpak nodig. Als Rijnstad zijn wij stevig geworteld in de wijken. Onze opbouwwerkers weten wat er speelt en zorgen voor verbindingen van mensen en initiatieven in wijken. Hierdoor wordt de zelfredzaamheid verhoogd en dit draagt bij aan het verminderen van geïndiceerde zorg. Verbinding en samenhang in de wijk zorgen er ook voor dat inwoners zich prettiger en gezonder voelen.

In de wijken zien we veel bewoners die iets voor anderen willen doen. Zo is het aantal bewonersinitiatieven de laatste jaren enorm gestegen. Het thema ontmoeten & verbinden in de buurt en buurtkracht is en blijft belangrijk de komende jaren.

De gemeente Arnhem heeft aandacht voor dit thema, zie de Arnhem-Oost Aanpak, maar verdient niet elke wijk (meer) aandacht?

Wat kan de gemeente doen?

- Geef elke wijk voldoende professionals (bijvoorbeeld opbouwwerkers) die bewoners, professionals en initiatieven bij elkaar brengen en ondersteunen.
- Zorg voor expliciete aandacht voor diversiteit en inclusie.
- Vrijwilligers vormen het cement van de samenleving en de pijler onder de sterke sociale basis. Ondersteuning van vrijwilligers(organisaties) moet te allen tijde worden geborgd.

2. Aandacht voor kinderen in kwetsbare situaties

We zien kansengelijkheid al op jonge leeftijd ontstaan en dat halen kinderen veelal niet meer in. Met extra investeren kunnen we als samenleving de overdracht van problemen van de ene generatie op de andere verminderen of voorkomen. Hoe vroeger we signaleren en begeleiden, hoe sneller we problemen kunnen voorkomen.

Daarnaast zien we dat problemen op het gebied van bestaanszekerheid, wonen en klimaat impact hebben op kinderen. Het is belangrijk dat ze gezond eten, dat ze lekker bewegen en samen spelen en dat zij hun taal- en basisvaardigheden ontwikkelen. Daarmee wordt hun groei tot zelfstandige zelfbeslissende en zelfredzame burger versterkt.

Professionele kinderwerkers (gericht op kinderen onder 10 jaar) kunnen een sleutelrol spelen in het leven van kinderen (en hun gezin). Het organiseren van activiteiten is een middel tot talentontwikkeling, het bieden van een ander perspectief en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Kinderwerkers zijn met hun pedagogische kracht ook deels opvoeder en zij versterken het sociale netwerk rond het kind, ouder(s), gezin, kinderopvang en school. Jongerenwerkers nemen deze rollen van de kinderwerkers over als de kinderen 12 jaar en ouder zijn.

We pleiten voor een doorgaande lijn van –10 maanden tot aan volwassenheid. Hiervoor zijn veel partijen in de stad actief, elk op een onderdeel en Rijnstad als enige in zijn geheel.

Wat kan de gemeente doen?

- Blijf investeren in preventie voor kinderen en jongeren: blijf diverse aanpakken inzetten om kinderen en jongeren al in een zo vroeg mogelijk stadium dat extra steuntje te geven. Investeer dus ook in kinderen en hun ouder(s) die nog niet naar de basisschool gaan, maar opgroeien in kwetsbare situaties.
Hiervoor zijn pedagogische professionals nodig in de sociale basis en op scholen. Vaste gezichten zorgen voor een veilige omgeving waarin kinderen vrij kunnen spelen en ontdekken en waar zij (en hun ouders) gezien en zich gehoord voelen. Dit zijn voorwaarden voor zelfvertrouwen en groei. Investeer ook in het jongerenwerk die de rollen van de kinderwerkers overnemen als de kinderen ouder zijn dan 12 jaar.
- Kinderen die een achterstand hebben op school, zijn gebaat met een integrale aanpak, waar in sommige gevallen het gezin op meerdere vlakken geholpen moeten worden. Het sociaal werk kan hierbij de schakel vormen.

3. Bestaanszekerheid is een recht

Veel problemen en daarmee stress bij onze inwoners worden vaak veroorzaakt door een gebrekkige bestaanszekerheid. Binnen gezinnen werkt dat door op de kinderen; in Arnhem groeit 1 op de 7 kinderen op in armoede! Goed dat uw raad al in 2024 extra geld uittrekt voor de bestaanszekerheid onder Arnhemmers. We denken dat dit de komende jaren een aandachtspunt blijft. Uit onze ervaringen blijkt dat inwoners terughoudend zijn met het aanvragen van de financiële regelingen die er zijn. Over het algemeen is het vertrouwen in de overheid gedaald als gevolg van bijvoorbeeld de Toeslagaffaire. Inwoners durven soms geen aanvragen te doen.

Geld(gebrek) is een belangrijke factor in de bestaanszekerheid van mensen, maar ook andere omstandigheden spelen een rol. De kans op werk. Het krijgen van een woning. Het afmaken van school. De kansongelijkheid neemt toe, denk bijvoorbeeld aan de energie-armoede.

Wat kan de gemeente doen?

- Zorg voor een laagdrempelige aanpak om achter de voordeur te komen. Dit kan het beste door professionals die niet direct gelinkt zijn aan de gemeente. Deze rol kunnen bijvoorbeeld opbouwwerkers oppakken in hun taken: zij signaleren, betrekken inwoners en wijzen ze op voorzieningen.
- Versterk goed functionerende voorzieningen zoals Goed Geregeld Arnhem. Dan kunnen er meerdere inloopsprekuren komen waar inwoners terecht kunnen met vragen over geld- en regelzaken en waar juridische ondersteuning geboden wordt.

De financiën

Arnhem krijgt, net als andere steden, te maken met een naderend zorgtekort door de toenemende vergrijzing en de veranderende arbeidsmarkt. Landelijk beleid geeft richting aan de verschuiving van geïndiceerde zorg naar preventie en de sociale basis. Hiervoor kan uw raad een beroep doen op de middelen vanuit de landelijke zorgakkoorden zoals het GALA en IZA. Hierin ligt voor gemeenten de opdracht om de sociale basis te versterken.

Wat kan de gemeente doen?

- Zie de landelijke zorgakkoorden als een kans om tot daadwerkelijke versterking van de sociale basis te komen. Samen met alle partners in het veld kunnen we werken aan slimme verbindingen en het terugdringen van de versnippering in het maatschappelijk veld.
- Maak als gemeente langdurige afspraken met maatschappelijke organisaties.

Onze oproep aan de raad

Wij staan met elkaar voor een grote maatschappelijke opgave. Door de afschaling van de zorg is het uiterst belangrijk om de sociale basis te versterken. Investeer in preventie, investeer in de sociale basis. Dat vraagt om een herverdeling van middelen. De tekorten op de geïndiceerde zorg en jeugdzorg kunnen alleen ingelopen worden door zorgbudgetten om te buigen naar preventie. Rijnstad maakt zich klaar voor de transitie van curatieve zorg naar preventie. We denken graag met u mee!

Uiteraard willen we heel graag met u in gesprek op 17 april. Onze bestuurder Maudy Hylkema zal deze bijdrage toelichten.

Rijnstad
Maudy Hylkema, directeur/bestuurder
Telefoon 026-312 77 00
m.hylkema@rijnstad.nl